

Visoki predstavnik Valentin Inzko uveo je danas dopunu Kaznenoga zakona BiH

Oprost i pomirenje su najvažniji

Visoki predstavnik Valentin Inzko danas je bonskim ovlastima uveo dopunu Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine. Donesenim izmjenama sankcionira se veličanje pravosnažno osuđenih ratnih zločinaca, negiranje genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina.

Dopuna Kaznenoga zakona Bosne i Hercegovine ima za cilj riješiti nedostatak postojećega pravnog okvira, koji ne nudi adekvatan odgovor za problem govora mržnje, a koji se manifestira kroz negiranje zločina genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina, pa čak i kada su za te zločine već donesene pravosnažne presude od strane domaćih i međunarodnih sudova.

Visoki predstavnik smatra da “nedostatak priznanja, odgovornosti i pravne zaštite za žrtve masovnih zločina i sustavnih zlostavljanja ima pogubne posljedice po društvo. Govor mržnje, veličanje ratnih zločinaca i revizionizam odnosno otvoreno negiranje genocida i ratnih zločina onemogućavaju društvima da se suoče sa zajedničkom prošlošću, predstavljaju ponovno ponižavanje žrtava i njihovih najmilijih, a pritom produžavaju nepravdu i ugrožavaju međuetničke odnose. Sve ovo izaziva frustracije, društvo čini

kronično bolesnim i onemogućava prijeko potrebno pomirenje. Naravno, sve to sprječava izgradnju mirne i uspješne budućnosti Bosne i Hercegovine.”

Visoki predstavnik podsjeća: “Građani Bosne i Hercegovine dugo su čekali da njihovi izabrani predstavnici sami zakonski urede ovo veoma ozbiljno pitanje. Međutim, svako nastojanje da se to učini bilo je blokirano! Tijekom toga razdoblja situacija se pogoršavala, a sada već izmiče kontroli! Pojedini politički čelnici otvoreno veličaju pravosnažno osuđene ratne zločince, uz iznošenje raznih teorija zavjere, negiraju da se genocid u Srebrenici uopće i dogodio, a pojedini građani slijede njihove signale i narativ.

Dugo sam se nadao da će ljudskost i zdrav razum prevladati, ali, nažalost, svjedočimo eskalaciji veličanja ratnih zločinaca i osporavanju pravosnažnih presuda Kaznenoga suda kojeg su osnovali Ujedinjeni narodi. Pored toga što takvo ponašanje predstavlja izrugivanje vladavine prava, duboko sam uvjeren da je to sijanje sjemena za potencijalne nove sukobe. Stoga smatram da je sada nužno urediti materiju zakonskim rješenjima.”

Visoki predstavnik imao je potrebu naglasiti da njegove intervencije u kazneno zakonodavstvo nemaju veze s kolektivnom krivnjom nego individualnom odgovornošću, pojašnjavajući da unaprijed želi odbaciti eventualne manipulacije kako su ove zakonske izmjene usmjerene protiv jednog, drugog ili trećeg naroda. Bošnjaci, Hrvati i Srbi su dobri narodi.

„Nema loših naroda. Ovo su zakonske izmjene za relaksiranje i rasterećenje svih naroda i građana BiH. Osobe osuđene za stravične zločine ne bi trebalo veličati, one ne bi trebale imati javni prostor u slavu njihovih imena, niti murale oslikane u njihovu čast, bez obzira za koga ili protiv koga su se borili. Prepoznavanje krivnje pojedinaca omogućava ljudima da se oslobode tereta prošlosti i krenu u ljepšu budućnost. Mladim ljudima, rođenim poslije rata, svakodnevno se krade

bolja budućnost nauštrb krvave prošlosti. Svi postaju žrtve verbalnoga rata oko interpretacije posljednjega rata, i to mora prestati! Važno je razumjeti da bez istine nema pravde, a bez pravde nužno potrebnoga pomirenja.”

Naposljetku, visoki predstavnik pojašnjava zbog čega je na kraju mandata posegnuo za bonskim ovlastima da bi adaptirao kazneno zakonodavstvo BiH.

„Savjest mi nalaže da nemam pravo završiti svoj mandat dok se veličaju pravomoćno osuđeni ratni zločinci. Takvo stanje nemam pravo ostaviti ni napaćenim građanima ove lijepe zemlje kao ni svom nasljedniku. Nemam pravo ignorirati presude Haaškoga tribunala, kojeg je uspostavilo Vijeće sigurnosti UN-a, a zadužen sam za civilnu provedbu mira.

Naime, od donošenja pravomoćne presude arhitektu zla, Radovanu Karadžiću, intenzivno radim na projektu suočavanja s ratnom prošlošću da bi se, kroz proces suočavanja s istinom, stiglo do traženja i davanja oprosta. Do ozdravljenja društva! Po mom projektu, Srebrenica, koja je već planetarno prepoznata po genocidu, trebala bi biti planetarno prepoznata i po oprost. Inspiraciju za tu ideju sam pronašao u majci Hatidži Mehmedović, koja je u srebreničkomu genocidu izgubila sve bliske članove svoje obitelji, oba sina, supruga, još 34 člana obitelji, a bila je spremna pružiti i pružala je ruku oprosta.

Nažalost, kada sam od Narodne skupštine Republike Srpske, početkom ove godine, tražio da ponište odlikovanja koja su dodijelili pravomoćno osuđenim ratnim zločincima, narodni poslanici su većinom glasova to odbili učiniti, istodobno potvrđujući ispravnost odluke koja je ranije donijeta. Gotovo sve šanse koje sam dao domaćim vlastima da se ograde od ratnih zločinaca odbačene su. Stoga, kao moralnu obvezu, prema građanima koji su pretrpjeli strahote rata, kao i dug prema mladim ljudima u ovoj zemlji rođenima nakon rata, odlučio sam iskoristiti bonske ovlasti i intervenirati u kazneno zakonodavstvo, što je jamstvo da ubuduće neće biti

moguće nekažnjeno veličati ratne zločince i prekrajati povijesne činjenice. I ova zemlja ima pravo na univerzalne civilizacijske vrijednosti.”